

Un nou enfocament de l'envelliment

pàg.5

V Setmana de la Cooperació: Pobles Indígenes

Del 26 al 30 d'abril, la Setmana de la Cooperació aprofundirà en la temàtica dels pobles indígenes: identitat, drets, alternatives i lluites

Els pobles indígenes són un exemple de lluita global

Torna a arribar la Setmana de la Cooperació de la UAB, que aquest curs celebra ja la seva cinquena edició. Després de parlar de recursos naturals, consum responsable i conflictes, entre altres temes, és el torn de tractar la temàtica de les comunitats indígenes, que durant segles han vist vulnerats els seus drets, però també han resistit, lluitat i assolit triomfs recents.

Les poblacions indígenes representen més de 350 milions de persones repartides entre més de 70 països diferents per tot el món. Aquests pobles, en la seva immensa varietat, són tota una constel·lació de riquesa cultural i una mostra vivent d'altres maneres d'entendre la vida a través de sistemes culturals, lingüístics, polítics, religiosos i econòmics diferents.

Malauradament, els indígenes són un dels grups més desfavorits i que veuen més vulnerats els seus drets humans. Des dels processos del colonialisme, els habitants originaris s'han vist perseguits, expulsats de les seves terres i ubicats en els estrats més baixos de la societat. Alhora, s'ha menyspreat la seva cultura i s'ha reduït la seva identitat en un intent d'assimilació a la cultura civilitzadora. Actualment, són els indígenes els que reben l'impacte més negatiu del nostre model de desenvolupament econòmic.

Aquesta història és coneguda, però potser no ho és tant l'altra cara de la moneda: la de la resistència i la lluita d'aquests pobles. Els indígenes no són una població passiva, sinó tot el contrari: primer van resistir a la colonització europea i, actualment, es defensen, des del teixit de la societat civil, dels atacs físics i culturals.

Setmana de la Cooperació

T'interessa la temàtica dels pobles indígenes? Aquest ha estat només un petit tast del

que serà la V Setmana de la Cooperació, que tindrà lloc del 26 al 30 d'abril.

Sota la temàtica dels pobles indígenes, es reuniran importants experts de l'àmbit. Professorat destacat del Departament d'Antropologia de la UAB posarà sobre la taula el fenomen de la identitat indígena; entitats com ara l'Observatori del Deute en la Globalització i membres de la Campanya Pobles Indígenes i Petroli aproparan la problemàtica de les companyies transnacionals als territoris indígenes. A més, la Setmana comptarà amb l'assistència de líders indígenes per parlar del moviment indígena contemporani.

S'oferiran tallers per tractar una vessant més pràctica, com la relació entre educació i identitat. També hi haurà cinefòrums per facilitar la reflexió mitjançant el material audiovisual, a través de pel·lícules com "CRUDE. El preu real del petroli" o "Corazón del tiempo. Un viaje al corazón de la resistencia zapatista".

L'assistència a la Setmana és gratuïta, excepte si vols 1,5 crèdits.

Abdoulaye Fall

L'Abdoulaye, beneficiari de les beques per extracomunitaris de la UAB, reflexiona sobre el seu projecte migratori i la formació

pàg.8

Poner a caminar la palabra

Juvenal Arrieta explica la campanya per la pervivència dels pobles indígenes de Colòmbia

pàg.6

Crònica de Wad-Ras

Crònica al CP de dones que ofereix la visió de voluntaris, educadors i internes

pàg.4

I a més...

Informa't sobre l'hepatitis

pàg.7

Concurs literari al CROMA

pàg.5

No et perdís el Cicle de Primavera!

22 abril. Cinefòrum: *Hace mucho que te quiero*

26 abril. *Efectes de la desagrupació i reagrupació familiar*

I més formació al maig!

Visita el web de xarxanet!

xarxanet.org
Entitats i voluntaris per un món millor

Crisi, moment per reflexionar

La FAS dedica la darrera taula rodona del Cicle de Tardor a reflexionar sobre la crisi: els seus orígens, en quin punt ens trobem, com ens afecta i com podríem sortir de la situació

Crisi. Molts universitaris i nous llicenciats saben perfectament què significa aquesta paraula: perdre el lloc de treball, tenir dificultats per trobar feina, estalviar al màxim, continuar la formació mentre s'espera que arribin temps millors...

Conscients de la importància d'aquest tema, es va dedicar la darrera taula rodona del Cicle de Tardor a la crisi, que va comptar amb la participació de l'Arcadi Oliveres (professor del Departament d'Economia Aplicada de la UAB), l'Ada

L'arrel de la nostra situació actual de crisi és l'especulació financera

Colau (activista immobiliària), Javier Bonomi (representant de Fedelatina) i membres del centre social EXIT-Chiringuito Metropolitano.

L'arrel del problema i de la nostra situació actual és l'especulació financera: treure un benefici no del bé en si mateix sinó de les fluctuacions del seu preu al mercat. Durant

SI NADA GANAMOS CUANDO SE FORRABAN, ¿POR QUÉ HEMOS DE PERDER CUANDO SE LA PEGAN?

El capitalisme privatitza els beneficis i socialitza les pèrdues

anys el sector econòmic s'ha caracteritzat per la lliure circulació de capital i per una visió que només cercava el màxim benefici el més aviat possible. Dins l'estratègia de mercat no es tenien en compte les con-

seqüències laborals, socials o mediambientals, ni tampoc hi havia un poder polític que els barrés el pas.

Seguint la idea "tot s'hi val", s'havien creat contractes blindats per als alts càrrecs; els

preus dels pisos pujaven per pur joc especulatiu, en una bombolla immobiliària que oblidava que l'habitatge és un dret; i la gent, esperonada per la publicitat, es llançava a consumir i a demanar crèdits, vivia per damunt de les seves possibilitats i de les del planeta.

No és cap novetat que el sistema capitalista privatitza els beneficis i socialitza les pèrdues. D'aquesta manera, mentre la situació anava bé, l'enriquiment quedava sobretot en mans dels creadors d'aquest sistema i de les persones que en seguien el joc. Vivíem en el millor dels móns. Fins que ens vàrem trobar

Contractes blindats, especulació immobiliària, consum irreflexiu... tot valia

socialitzant les pèrdues amb més de mig milió d'aturats només a Catalunya, amb un augment de famílies que utilitzaven els serveis socials per primer cop i un empitjorament de la situació de les persones

que ja es trobaven en risc d'exclusió social.

Podem aprendre d'aquesta situació? És lògic voler sortir

El nostre plantejament econòmic té conseqüències ecològiques i socials

de la crisi com si res hagués passat i continuar amb el mateix ritme de consum i de vida? Occident té dret a créixer més? Fins on arriba el nostre model de desenvolupament? Acceptarem de nou un sistema econòmic amb poder il·limitat? El nostre plantejament econòmic té conseqüències ecològiques i socials que ja no es poden amagar.

Però no ens quedem només amb la crítica, plantejarem alternatives. Podríem treballar menys hores per tenir feina per a tots; viure disposant només del necessari; tornar a confiar en el grup, en el consum i el suport col·lectiu. Si volem tenir altres resultats, no podem emprar de nou les mateixes estratègies.

Dins i fora

Sessions informatives per a estades solidàries

Com cada curs, els estudiants es pregunten què fer durant les seves vacances d'estiu.

Per informar aquells que s'inclinen per les estades solidàries, la FAS ha dut a terme sessions informatives sobre el tema el 21 de gener i el 10 de març. Aquest curs s'ha convidat Setem Catalunya, COCAT, Sodepau i Moviment Brigadista, entre d'altres ONG, que treballen oferint camps de treball i brigades a l'Amèrica Llatina, l'Àfrica, l'Àsia o Europa, perquè expliquessin les seves propostes.

L'Escola Cultura de Pau presenta l'informe anual

L'Escola de Cultura de Pau de la UAB presentarà el proper 14 d'abril el seu anuari "Alerta 2010! Informe sobre conflictes, drets humans i construcció de pau" i "Anuari 2010 de processos de pau".

Els informes enguany presentaran dues novetats: l'incompliment dels drets humans per part dels Estats i una visió de gènere dels conflictes.

L'acte, que es durà a terme al Col·legi de Periodistes de Catalunya, comptarà amb la presència de personalitats reconegudes del món del periodisme i la cooperació.

La fauna del voluntariat a la UAB

Durant el mes d'abril, hi haurà al campus de la UAB l'exposició "La fauna del voluntariat", que en un to irònic i desenfadat convida a reflexionar sobre els motius que duen els voluntaris a iniciar-se en la seva tasca. D'aquesta manera, la Fundació Autònoma Solidària cerca apropar el voluntariat a la comunitat universitària.

L'exposició és una iniciativa del Punt de Voluntariat de Sabadell i es podrà veure a la Facultat d'Educació, la Biblioteca Humanitats, l'Hermetoteca i la Plaça Cívica.

Reflexionar sobre la socialització de gènere

L'ETC organitza tallers per incitar a la reflexió sobre les relacions afectives i de parella.

Es tracten temes com ara la gelosia i els seus límits, el respecte dins la parella, els comportaments que decidim tolerar i els que no, entre d'altres. En el mateix taller es facilitaran els recursos per poder demanar informació, assessorament o assistència davant d'una situació de violència de gènere.

Els tallers es duran a terme fins el 31 de maig a diferents facultats de la UAB.

Visibilitzar els voluntaris: "Fotovolunta"

La FAS té prevista una exposició itinerant pel campus de la UAB, "Fotovolunta" per fer visible la tasca que duen a terme els voluntaris.

Es procura també donar a conèixer els valors que mouen el voluntariat i sobre els temes relacionats amb la cooperació per al desenvolupament i el medi ambient, la salut, la discapacitat i els col·lectius amb risc d'exclusió social. Aquesta exposició, però, no pot ser possible sense la participació dels mateixos voluntaris. Participa-hi i envia la teva fotografia!

Empenta! Publicació trimestral de la Fundació Autònoma Solidària

Equip de redacció: Carla Marimon i Vet Robirosa.

Agraïments: Equip de la FAS, Juvenal Arrieta, Carme Guardia, Abdoulaye Fall, Ingrid Hernández, Larissa Hülsmann, Marina López, Diego Mendoza, Sergio Sánchez, Joan Seguí, Clara Sisteré, Maria Soldan i Montse Soro.

Abril 2010

Fundació Autònoma Solidària.

Plaça Cívica - Campus de la UAB 08193 Bellaterra (Cerdanyola del Vallès) Tel. 93 581 47.15 | Fax. 93 58140 42
fas.voluntariat@uab.cat www.uab.cat/fas. Dipòsit Legal: B-3041-2002

Aquesta publicació ha respectat l'opinió de les persones autores dels articles. Si bé compartim el discurs d'aquestes, no totes les opinions reflecteixen totalment el posicionament de la FAS.

Realitzada per:

Fundació
Autònoma Solidària
UNB CAMPUS

Amb el suport de:

FOR SOLIDARIDAD
OTROS FINES DE INTERÉS SOCIAL

Generalitat de Catalunya
Departament de Governació
i Administracions Públiques
Secretaria d'Acció Ciutadana

Amplia horitzons: voluntariat europeu

Has pensat mai en marxar fora? I en fer voluntariat? T'has plantejat que podies combinar la teva estada fora d'Espanya amb una tasca per reduir desigualtats?

La Larissa és alemanya, té 19 anys, actualment viu a Catalunya i fa de voluntària a la FAS durant tot el curs. L'Ingrid, de 28 anys, és catalana i ha marxat a col·laborar en un projecte de voluntariat a Amsterdam. Són joves, els interessa el tercer sector i aquesta és la seva història com a voluntàries del Servei de Voluntariat Europeu (SVE). La Larissa tenia molt clar que es prendria un any de descans abans d'anar a la universitat, per abandonar el niu, provar altres contextos i decidir què fer amb la seva vida. "Després de dotze anys de col·legi sabia que no volia anar directament a la universitat". L'Ingrid, després de llicenciar-se en Relacions Laborals va estar cinc anys treballant per a empreses. El

"El SVE és tenir la sort de veure més enllà del teu propi nas!"

sector lucratiu no la satisfia i va decidir canviar el rumb que estava prenent la seva vida fent un màster sobre polí-

L'estada de voluntariat li ha servit a la Larissa per escollir quin futur professional triar

tiques europees de cooperació internacional a la UAB. En acabar, va optar per dedicar uns mesos de la seva vida a fer voluntariat.

Calen dues associacions per dur a terme l'experiència del SVE. Per a l'Ingrid, la FAS és l'organització d'enviament, l'associació que la porta i que li permet ser a Holanda i treballar amb el col·lectiu d'hispanoparlants a Amsterdam.

"Col·laborem en la integració dels immigrants a través dels tallers per trobar feina i les activitats culturals". Per a la Larissa la FAS és l'associació que l'acull, el lloc on "ajudo en el que puc", tal com diu. "Ara mateix estic en el Programa Sociosanitari, llegint llibres a la gent gran i fent manualitats amb nens, però també m'introduiré en el Programa de Salut i en el de Justícia".

L'idioma nou, trobar pis, conèixer gent... al principi adaptar-se costa i cal acostumar-se al nou lloc on s'arriba. "Vaig agafar l'avió un dia assolellat i vaig arribar a Amsterdam que estava nevat, a graus sota zero. Això sí que és passar fred!", explica rient l'Ingrid. "Coneixia l'idioma, però al principi no vaig ser capaç de respondre a un *què tal el viatge?*, recorda la

Larissa. Però l'aclimatació és ràpida i les dues parlen de "l'hospitalitat catalana" i "l'amabilitat i solidaritat holandeses".

Sens dubte, recomanen l'experiència que, per a l'Ingrid, "sense l'ajut econòmic i només a través dels meus propis mitjans no hagués pogut tenir". El voluntari no rep un sou però té les despeses del viatge, l'allotjament i la manutenció cobertes. La Larissa ja ha motivat a les seves amigues "La gent s'interessa i valora la nostra feina i això és molt gratificant i engrescador; de debò que recomano aquesta experiència a tothom", diu l'Ingrid. "El voluntariat europeu és tenir la sort de veure més enllà del propi nas!", conclou la Larissa.

I TU? T'HI APUNTES?

La història de la Larissa i Ingrid, també pot ser la teva! Si t'interessa el voluntariat europeu, tens tot de projectes de caràcter social, medioambiental, cultural, esportiu i artístic que t'estan esperant!

fas.voluntariat@uab.cat

Desperta amb cafè just a la UAB!

El voluntariat del Grup de Cooperació i medi ambient inicien una campanya per dur el cafè de comerç just als diferents bars de la Universitat

Són les nou del matí i has quedat al bar amb amics. O bé estàs sol i fas temps abans d'entrar a classe. El context pot canviar, però la situació es repeteix: el cafè al davant. Però t'has preguntat mai, sobre **el cafè que serveixen a les cafeteries de la UAB**: d'on ve, qui el produeix, en quines condicions laborals, si es respecta el medi ambient?

Potser tu no hi havies pensat fins ara, però els voluntaris i les voluntàries del Grup de Cooperació i Medi Ambient sí que ho han tingut en compte. Per això, duen a terme la campanya "Desperta amb cafè just a la UAB". L'objectiu és que les cafeteries de la UAB serveixin només cafè de comerç just.

"El comerç convencional és una de les principals causes d'empobriment i de fam al Sud, per això, fem aquesta campanya per fomen-

tar el comerç just", explica la Txell, dinamitzadora del Grup.

Dijous 4 de març. Tres dels voluntaris de cooperació entren al bar vestits amb pijama i bata, amb tasses i pots

de cafè, i s'asseuen al costat d'un grup de noies. Comença la representació: "Posa'm una mica de cafè" comença un, "però d'aquest o de l'altre?" continua la representació. Les

noies del voltant miren, riuen i, finalment, intervenen.

En Sergio els explica que **"el cafè és la segona matèria prima que més diners mou al món"** i, com a consumidors, alguna cosa en podem dir i exigir. "El comerç just fomenta el respecte al medi ambient, la igualtat entre homes i dones, l'absència d'intermediaris i especuladors i l'obtenció d'un preu just per la feina dels camperols", afegeix en Diego.

Aquesta és una de les activitats de sensibilització de la campanya "Desperta amb comerç just", que utilitza el teatre social per fer reflexionar i debatre als sorpresos espectadors.

"La gent respon. Coneixen el comerç just, però nosaltres el que volem és que pensin que poden tenir-lo també a les cafeteries si ho demanen. Estan firmant tots", explica la Clara, una de les voluntàries

amb pijama.

Aquesta és l'altra part de la campanya: recollir firmes de persones i col·lectius perquè s'adhereixin al manifest que es presentarà al Rectorat. Es tracta de demanar a les "altes instàncies" que a les concessions del bar s'exigeixi que el cafè només sigui just.

Els actes no s'han acabat encara. La campanya inclou **paradetes informatives** a diferents espais del campus, més accions de **teatre social**, jocs i un cicle de **cinèforums**. A més, el **21 d'abril** tindran una **carpa a la Plaça Cívica**.

VOLS PARTICIPAR-HI?

- Adhereix-te al manifest.
- Implica't activament en la campanya.
- Participa a les activitats de sensibilització.
- Fes córrer la veu!

www.despertaambcafe-just2010.blogspot.com

Wad-Ras, un mosaic de visions

Una crònica amb quatre vivències ens aproximem a la realitat del CP de Dones de Barcelona durant la Setmana de la Dona

L'espera. Silenci davant la porta del Centre Penitenciari (CP) de Dones Wad-Ras. Una càmera t'observa. Truques al timbre. Esperes. I el silenci es trenca. Es trenca perquè s'obre la primera porta hidràulica. Molt lentament. I en aquell moment, en aquell avançar pausat de la porta, pots escoltar com riuen i criden el nens i nenes que estan a l'altra banda del carrer, on hi ha un pati, el pati d'una escola

"Wad-Ras és un reflex concentrat de la nostra societat"

que mira cap al CP Dones. Només unes finestres enreixades, un mur electrificat i tres portes hidràuliques separen Wad-Ras de la realitat exterior.

"El primer dia vaig començar una mica malament perquè no sabia que les portes eren hidràuliques i vaig intentar tancar-les. Empenyia i no hi havia manera. Quan me'n vaig adonar tenia el guàrdia de seguretat que m'estava mirant i feia que no amb el cap". Només s'obre una porta quan l'anterior està tancada. Entens que vol dir la privació de llibertat. Aquesta va ser la primera experiència d'en Joan Seguí, voluntari del Programa de Justícia de la FAS. Des de principis de curs duu a terme el taller d'Inserció Laboral.

"Quan vaig arribar al CP de Dones, l'educadora em va portar directament al pati de les internes" comenta Marina López, una altra voluntària de la

Degut al seu espai reduït, Wad-Ras aconsegueix crear un ambient de familiaritat

FAS. "És un pati semblant al d'una escola, però en comptes de nens i nenes veus tot de dones juntes, d'edats i cultures diverses. Aquell primer dia al pati, vaig sentir que no estava dins d'una presó". La Marina realitza el taller d'anglès. Una hora a la setmana fa conversa amb el grup de 15 internes que té a la classe i a través del diàleg que es genera, s'acosta lentament a les seves inquietuds, al seu present i futur.

"Una de les imatges preconcebudes era que, mentre jo feia la classe, tindria un funcionari que m'estaria vigilant. Però no, l'única figura que s'hi pot assemblar és la interna auxiliar, que m'ha donat molta confiança en el desenvolupament del meu taller. Les internes saben que a l'auxiliar no li poden prendre el

pèl, la respecten". La Mónica Martínez està esperant-se en una sala per explicar-nos la seva experiència com a interna auxiliar en els nou mesos que porta a Wad-Ras. Ella és responsable de dos tallers, s'encarrega de recollir les demandes que tinguin les internes per treure profit a les activitats. Gràcies a aquest coneixement més profund, la Mónica afirma que és important que abans de començar un taller, els voluntaris dediquin una estona a conversar amb elles, "que se mezclen con ellas, que escuchen sus problemas. Aquí tienes que venir como persona y no como profesora, ya que al estar encerradas, necesitamos esa complicidad que viene de la calle y que nosotras recibimos con los brazos abiertos". Una de les

persones a qui la Mónica li té gran confiança és a la Isabel, la seva tutora i una de les educadores de Wad-Ras. "Aquí et trobes amb un microcosmos de problemàtiques socials, amb les desigualtats Nord i Sud, amb les carregues familiars, les diferències culturals. Aquí observem el reflex concentrat del què és la nostra societat". Després de treballar cinc anys al centre, la Isabel s'ha adonat que hi ha un patró global en totes les dones. Però a la vegada, la diversitat de les seves biografies trenca amb els estereotips que es puguin tenir envers la realitat de les presons. Per a la Isabel, a Wad-Ras, cada dia és el Dia de la Dona: "Les seves trajectòries vitals m'han portat a qüestionar-me els meus valors ètics i morals. Tot el que es viu aquí és

un aprenentatge constant".

"En Wad-Ras todas nos conocemos, hablamos, e intentamos convivir lo mejor posible. Yo soy cabo de módulo y hago el papel de mediadora, estoy entre los funcionarios y las chicas. Los funcionarios me dan el puesto de responsabilidad y yo intento que ellas cumplan también sus deberes". Per a la Mónica, Wad-Ras aconsegueix crear un ambient de familiaritat ja que l'espai és més reduït i hi ha menys dones que en un altre centre penal. "Sabes con quien y de qué puedes hablar. Aquí, el límite de las personas se tiene que alargar, no puedes tener una mala palabra".

"Mirar adelante para volver a vivir, vivir junto a mis hijos"

Mentre escolto el que em diu la Mónica, sento una olor familiar. La interna em diu que avui, per ser l'últim dia de celebració de la Setmana de la Dona, faran una calçotada. En Joan i la Marina també es queden a dinar, potser avui coneixeran a la Mónica, i a altres internes i personal del centre. La Mónica s'acomiada de mi recordant-me el que simbolitza per ella commemorar el paper de la dona en la societat: "Celebrar la semana de la mujer me da más fuerzas para seguir luchando, siempre mirando hacia adelante para volver a vivir, vivir junto a mis hijos".

Maria Soldan
Becària de l'Espai Solidari

No guixis els llibres de les biblioteques!

Què fas quan agafes un llibre de la biblioteca? Subratlles les parts importants i allò que necessites tenir en compte? Saps que fent això estàs posant traves a les persones amb discapacitat visual sense voler?

Per tal de fer accessible tota la riquesa documental de les biblioteques de la UAB als estudiants amb problemes de visió, els llibres passen per un procés de digitalització que permet que puguin ser escoltats o llegits en Braille. Si els llibres estan guixats, assenyalats i plens d'anotacions, aquest procés no es pot

dur a terme.

Per conscienciar a l'alumnat de la UAB sobre aquest fet, s'està duent a terme des del PIUNE la campanya "No guixis els llibres", iniciada durant l'època d'exàmens.

Ja s'han repartit més de 1.000 punts de llibre a les biblioteques d'Humanitats, Ciències Socials, i Comunicació, entre d'altres.

Els bibliotecaris regalen els punts amb els llibres que s'extreuen en préstec.

La campanya ha estat ben acollida per les biblioteques i es preveu donar-li continuïtat en els propers mesos.

Un nou enfocament per envellir

Envellir també significa que encara queden moltes coses per fer, aprendre, crear i comunicar als altres

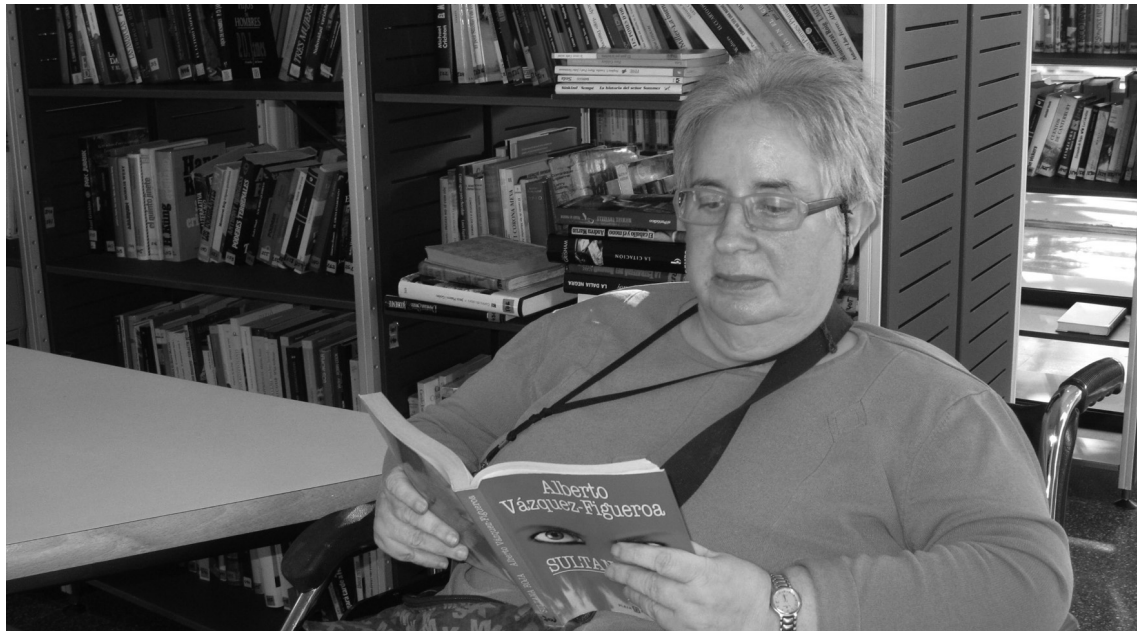
La vellesa, com la mort i el dolor, no són plat de gust per la nostra societat. Exaltem la joventut, un prototip molt clar de bellesa, i viure tot tipus d'experiències (positives). La perfecció publicitària és la normalitat a què aspirem. Molta gent queda fora d'aquest discurs, com la nostra gent gran.

"Tenim tota una generació d'avis i àvies que no tenen cap rol social ni familiar i que se'ls ha

"El cervell és un òrgan plàstic que no deixa mai d'aprendre i adquirir habilitats"

aparcats i despersonalitzats", diu la Montse Soro, responsable del Centre Sociosanitari i de Salut Mental Fòrum de l'Hospital del Mar, on les persones usuàries estan en règim de llarga estada.

Encara que amb el temps es perden certes facultats també se'n guanyen unes altres, ja que el cervell és un òrgan plàstic que no para mai d'aprendre. "Sempre continuem sent persones que podem aprendre, crear,

La Carme llegeix a la biblioteca del centre sociosanitari

relacionar-nos, estimar", recorda la Montse. És per això que s'ensenyen noves activitats i, així, no es té el record de com es feia abans. En aquest sentit, les noves tecnologies poden tenir un paper important per incentivar la creació i els vincles amb el món.

Seguint aquesta idea, a la gent gran cada cop se l'estimu-

la més a fer activitats variades i que els agradin. En estades llargues, la persona sol patir un procés d'institucionalització, en què els professionals acaben decidint en comptes dels usuaris. Que tornin a prendre decisions sobre les activitats que volen fer és un pas important perquè es tornin a sentir persones malgrat la dependència.

"Aquí les hores es fan molt llargues. Estàs sempre esperant i, per això, jo m'apunto a tot", explica la Carme, una usuària. "Aquí fem gimnàs, club de lectura, però el que més m'agrada és la música i el Bingo", afegeix.

Aquests tipus de centres sociosanitaris tenen una visió integral de la persona, en què es reforça la seva autonomia.

Així, a poc a poc, els mateixos usuaris, a través dels seus actes diaris, poden anar canviant l'estereotip de dependència i d'incapacitat que pesa damunt d'ells.

"El voluntariat hospitalari és fonamental: aporta alegria i joventut"

En aquest sentit, el voluntariat hospitalari té una funció cabdal, ja que ocupa un espai i té un rol que no poden desenvolupar els professionals sociosanitaris. "Aporten alegria i sobretot joventut" diu la Carme. Per la Nina, voluntària del Programa Sociosanitari de la FAS, també és un moment per "aprendre d'ells i sentir-te útil: t'esperen, són adults, comprenen la seva situació i agraeixen la teva feina".

"Els voluntaris ajuden a demostrar que les persones som persones en qualsevol circumstància; la normalitat no és només una ratlla, hi ha un gran marge", conclou la Montse.

Concurs literari al CROMA

Les monitores dels tallers d'estudi assistit de Cerdanyola creen un concurs literari per fomentar el català i treballar les habilitats lingüístiques i cooperatives

La decisió ha estat difícil, però finalment la resolució del premi literari ha quedat de la següent manera: en 3r lloc, el grup C del CEIP Serraparera, en 2a posició el grup D del CEIP Fontetes i en 1e lloc el grup B del CEIP Fontetes. **Felicitats a tots i totes!**

En aquest exercici d'escriptura en grup s'ha valorat la creativitat, la cohesió textual i l'ortografia, entre d'altres aspectes.

Relat guanyador:

"Una bruixa al nostre taller

Hi havia una vegada en Cerdanyola, un dia que feia molta tempesta, un grup de nens que estaven jugant al pati per després anar a estudiar. Com cada dilluns ells havien d'anar al què anomenen: Taller d'estudi assistit.

De sobte, el Max, un membre del grup, crida al Jack i li digué:

-Jack anem a classe que la Roser ens crida.

-Va, anem a veure que vol! Digué en Max.

Felicitats Ibtisam, Emily, Jahir, Adrian, Josue, John, Luis Alberto, autors del relat guanyador!

Tres minuts després van anar a veure què passava i just en arribar, van escoltar una veu que deia: "No entreu que morireu!"

Allà dintre hi havia una bruixa especialment maca que portava faldilla, camisa de ratlles, un barret i duia els llavis pintats de vermell. A més sabem que

aquesta bruixa, que es deia Nora, tenia un do que la diferenciava de la resta: el seus poders paranormals, és a dir, convertia a les persones en estàtues!

I així va ser, en obrir la porta de la classe ens vam trobar a la Roser convertida en una estàtua, la bruixa Nora volia ser la

nostra monitora. Va començar a explicar-nos que era una apassionada de l'estudi i que li encantava ajudar els nens i les nenes perquè aprenguin coses interessants. Així que va començar a fer-nos una sèrie de preguntes. La primera d'elles va ser: "Que és per vosaltres el taller?" Cadascú anava

dient la seva opinió, per tant van sorgir moltes idees, la majoria positives, com per exemple: conèixer a altres companys, ens ajuden a fer els deures, aprenem a compartir les coses, com per exemple el material; treballar i jugar en grup, conèixer altres cultures, tenir més amics i aprenem a relaxar-nos quan estem estressats.

Però no sempre totes les coses són bones, sinó que també pensem que ens deixen només 15 minuts per jugar. És una estona curta sabent que estem moltes hores a la classe.

La sessió que vam tenir amb la bruixa va ser molt divertida i una experiència inoblidable. Finalment, va desfer l'encanteri i quan la Roser tornava a ser persona, la Nora li explicà que només volia viure l'experiència de ser la monitora per un dia.

I "colorín colorado" aquest conte no s'ha acabat perquè a nosaltres ens queden moltes més experiències per viure i moltes històries per explicar."

Indígenes: identitat i lluita

Entendre el fet indígena significa acostar-se a la seva lluita per defensar allò que consideren més valuós: la cultura, la comunitat i la terra

Els indígenes formen un grup molt ampli i variat, d'abast mundial, que aglutina més de 300 milions de persones i centenars de cosmovisions sobre la vida, les estructures socials, la persona i la seva relació amb l'entorn. Tota aquesta varietat, però, té trets comuns: una història de desigualtats, discriminació i empobriment, per una banda, i un fons cultural que els ha permès agrupar-se i lluitar conjuntament, per l'altra.

Sense terra no hi ha cultura i sense cultura no hi ha vida

El medi natural que els envolta té un significat molt important per a ells: és el pilar fonamental al voltant del qual gira tota la vida política, social, econòmica i espiritual. Sense terra per deixar a les següents generacions no hi ha cultura i sense cultura no hi ha vida.

L'expulsió de la seva terra ha comportat durant segles la pèr-

Projecte finançat pel Fons de Solidaritat de la UAB a Guatemala

dua de nombroses cultures o la seva reducció a folklore per a turistes. A més a més, les noves generacions han experimentat greus problemes d'identitat, situats entre una cultura, la seva, que desapareixia i una nova societat que no els accep-

tava i els relegava a la invisibilitat i a l'exclusió social.

Els indígenes, però, no lluiten sols. Malgrat el pes que certs estats i empreses multinacionals tenen a la balança, ells reben el suport, cada cop més, de les organitzacions internacio-

nals i d'una societat civil socialment conscienciada.

Des de fa 40 anys són un moviment global fort i cohesionat que lluita en tots els àmbits per assolir el respecte que les seves cultures mereixen. Aquest moviment, agrupat al

voltant dels eixos de territori, autodeterminació i cultura, actualment és una mostra que un grup ben organitzat interna-

Els pobles indígenes són un moviment global fort

cionalment pot assolir les seves reivindicacions i avançar en les seves demandes de respecte i igualtat.

SETMANA COOPERACIÓ

Un exemple de tot plegat es pot trobar a la V Setmana de la Cooperació, enguany dedicada als pobles indígenes. **Del 26 al 30 d'abril**, especialistes de l'àmbit parlaran sobre la formació de la identitat indígena, la sistemàtica vulneració dels drets humans a què s'han vist sotmesos, les seves lluites, el paper que tenen els estats, les empreses transnacionals i les entitats que els donen suport.

Poner a andar la palabra

S'inicia el 8 de març la campanya per la pervivència dels pobles indígenes en vies d'extinció de Colòmbia, que també passarà per la UAB en el marc de la V Setmana de la Cooperació

A Colòmbia hi viuen 102 pobles indígenes repartits en 27 províncies. Cadascun amb la seva pròpia cultura i cosmovisió de la vida. La seva terra, de la qual han format part durant generacions, és molt rica en recursos naturals. La confluència entre el conflicte armat i els interessos d'algunes multinacionals estan duent a 62 d'aquests pobles indis a l'extinció física i cultural.

“La colonización sigue pero ahora se llama desarrollo”

“La raíz del problema es el sistema económico mundial”, explica en Juvenal Arrieta, líder indígena i membre de l'ONIC (Organización Nacional Indígena de Colombia) dies abans de llançar la campanya *Palabra dulce, aire de vida. Campaña para la pervivencia de los pueblos indígenas en riesgo*

Juvenal Arrieta explicant la campanya a la UAB

de extinció en Colombia. “La colonización sigue pero ahora se llama desarrollo”. La guerrilla no és tant una causa com una excusa per amagar els macroprojectes econòmics a

la regió, que tenen per objectiu l'explotació minera o la construcció de grans empreses hidroelèctriques. “En nombre del desarrollo se acaba con el indio. Se ha con-

vertido al indio en una minoría y causarle algún prejuicio es un mal menor para el bien de la mayoría”.

La major part de les riqueses naturals sobre les quals es basa el nostre model de consum es troben al sud. “Nosotros no tenemos ningún problema en compartir el maíz, el agua; pero nos vienen con fusiles, con granadas, matando a nuestra gente y eso no es justo”.

En darrer terme, el que es planteja és un canvi en tot el nostre sistema de pensament. “Los indios no creemos tener la verdad absoluta pero sí creemos que Occidente debería darse la oportunidad de conocer otras formas de pensamiento, en que prime el vivir bien con la Tierra antes que el tener más”.

Amb aquest discurs es va iniciar la campanya a Barcelona el 8 de març i viatjarà per diferents països d'Europa, Centreamèrica i

Colòmbia. L'objectiu és sensibilitzar la societat civil, aconseguir crear una xarxa per acabar pressionant al govern colombià i que aquest es replantegi els seus acords econòmics, a més de tenir en compte la qüestió indígena a la seva agenda política.

“Que se unan a nosotros por convicción, no por lástima”

“Vamos a desaparecer. No queremos armas para defendernos. Pero tenemos la palabra. Y tenemos que poner a andar la palabra para que nos escuchen y para que se unan a nosotros aquellos que, por convicción y no por lástima, se solidaricen con nosotros”.

En Juvenal també passarà per la V Setmana de la Cooperació amb la xerrada “El desafío del movimiento indígena contemporáneo. Una análisis de la realidad latinoamericana i colombiana”.

Xiringus amb cooximetria

La cooximetria és una prova clínica ràpida

Encara fumes? No trobes el moment per deixar aquest hàbit tan nociu? Ja tens prou raons? Des del Programa de Salut es duen a terme Xiringus (punt itinerant d'informació i assessorament sobre

temàtiques de sexualitat, drogues i alimentació saludable) amb cooximetries, prova mèdica que et pot ajudar a acabar de fer el pas.

De manera ràpida i a través d'una mostra d'aire

aspirat, la cooximetria permet detectar la quantitat de monòxid de carboni i, per tant, la pèrdua d'oxigenació de l'hemoglobina. De manera anàloga a altres proves clíniques (el colesterol en sang o la pressió sanguínia) el resultat de la cooximetria ofereix una mesura objectiva sobre què

La cooximetria et permet ser conscient del dany que produeix el tabac al cos

exposem al nostre cos, sobre com reduïm l'oxigen que reben les nostres cèl·lules. La reducció d'oxigen afecta també als fumadors passius.

A més, hi ha estudis que demostren que els fumadors amb nivells més alts de monòxid de carboni tenen més possibilitats d'acabar desenvolupant malalties pulmonars o cardiovasculars. El monòxid desplaça l'oxigen de la sang, fent que no arribi

aquest element tan necessari pel bon funcionament del cor i del cervell. Els riscos, però, es redueixen quan es deixa de fumar, ja que els nivells de monòxid en sang descendeixen i, alhora, el perjudici per a la salut.

Sens dubte, no és fàcil deixar de fumar, però pot ser-ho si saps com. Per ajudar-te, hi ha el projecte "Passo de fumar" coordinat per l'Agència de Salut Pública de Barcelona i especialment adreçat a la població jove. Si t'interessa, el Xiringu disposa també d'informació sobre el projecte i les passes que cal seguir.

XIRINGUS AMB COOXIMETRIA

Vols fer-te la prova de la cooximetria?

El 17 de maig hi haurà un Xiringu amb cooximetria a la **Facultat de Ciències de la Comunicació**, de 10 a 12 del matí.

Uabitza't

Durant la Setmana Cultural i Solidària de la UAB -lligada a la festivitat de Sant Jordi-, el Programa de Salut durà a terme un seguit d'activitats al Campus per promoure un estil de vida més saludable. Hi haurà un Xiringu gestionat pels voluntaris i es farà una gimcana, coordinada amb Sidaestudi i emplaçada dins del marc del Projecte europeu Heroes, per prevenir el consum problemàtic d'alcohol, difondre una sexualitat segura i responsable i promoure la seguretat vial.

CONCURS DE DISSENY

Tens inquietuds artístiques? T'agrada el disseny? Presenta't al concurs i sorprenent amb les teves creacions! El disseny ha de donar a conèixer i promoure la **prova del VIH**. L'obra premiada serà utilitzada per les **bosses** de la campanya del curs vinent.

Consulta les bases:
www.uab.cat/fas

Dia Mundial de l'hepatitis

L'Aliança Mundial de l'Hepatitis denunciarà la falta de sensibilitat social i de voluntat política davant una malaltia silenciada malgrat el seu ampli abast

L'hepatitis és una inflamació del fetge que en molts casos és causada per una infecció viral. Segons l'Organització Mundial de la Salut (OMS), les hepatitis B i C provoquen cada any un milió de morts. Per aquest motiu, l'OMS aconsella que tots els països introdueixin un programa de vacunació universal contra l'hepatitis B en els nadons. Fins ara, 168 països

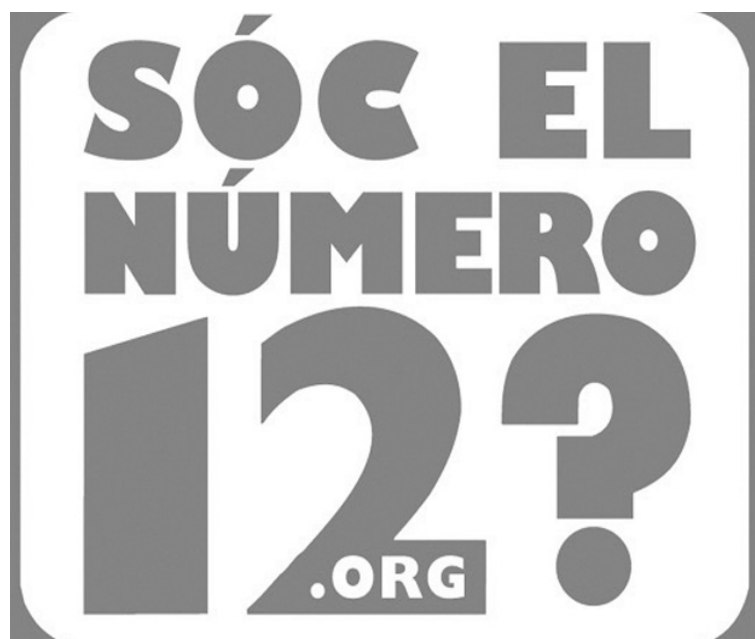
L'OMS aconsella la vacunació universal contra l'hepatitis B

han fet cas de les recomanacions.

La vacuna anti-VBH és la mesura més important per prevenir la infecció de l'hepatitis A i B. De fet, Espanya —i Catalunya com a pionera— va iniciar la vacunació universal de preadolescents i també la de tots els nadons. De totes maneres, de l'hepatitis C no n'hi ha cap vacuna i continuen havent-hi molts països, sobretot a l'Àsia del sud-est, la Xina i l'Àfrica tropical (VHB), així com a Egipte i el Japó (VHC).

Per això, l'Aliança Mundial de l'Hepatitis (WHA), una organització que engloba més de 200 associacions, amb motiu del Dia Mundial de l'Hepatitis, que se celebrarà el 19 de maig, denunciarà la falta de sensibilitat social que hi ha envers aquesta malaltia i demanarà la voluntat d'implicació política davant d'una malaltia que afecta prop de 500 milions de persones a tot el món.

"Sóc jo el número 12?" és una campanya que pretén donar a conèixer l'impactant xifra que una de cada 12 persones al món viu amb l'hepatitis crònica B o la C. Tot i tenir una incidència superior a la del VIH, el grau de conscienciació o coneixement per part de la població és inexplicablement baix, i una gran part d'afectats no saben que n'estan. El motiu és que generalment són asimptomàtiques i les vies de transmissió no són gaire conegudes. El virus de l'hepatitis B i C es poden transmetre a través de la sang que entri al cos o través d'alguna de les nostres mucoses. Són

Una de cada dotze persones al món pateix hepatitis

virus molt resistents, el VHB pot sobreviure fins a 7 dies i el de la VHC fins a 3 dies, per això és important que si es fan tatuatges, pircings, acupuntura, sigui en centres on es compleixi la normativa. També cal usar utensilis personals en el consum de drogues injectades o esnifades i en els d'higiene per-

sonal. L'hepatitis B, a més, és una malaltia de transmissió sexual, es transmet a través de pràctiques sexuals no protegides.

"És evident que hi ha desinformació sobre l'hepatitis, no només dels pacients sinó també de la resta de la societat", comenta Pedro Santamaría,

membre de l'Associació Catalana de Malalts d'Hepatitis (Asscat). D'altra banda, Charles Gore, president de la WHA, reconeix que al llarg del 2009 i, "gràcies a associacions de pacients de tot el món, han aconseguit informar i conscienciar milions de persones sobre aquestes patologies", a través

La campanya denuncia la falta de sensibilització i demana voluntat política

de campanyes com ara "Sóc jo el número 12?" i la firma, pels governs de diferents països, del manifest '12 peticions' davant les hepatitis víriques.

Des del Programa de Salut volem donar visibilitat a una malaltia que té una incidència important arreu del món i convidar la comunitat universitària de la UAB a respondre a la preguntes: Estic vacunat de l'hepatitis A i B? Sé quines són les vies de transmissió de la C? Si vols respostes, fes preguntes a:

fas.salut@uab.cat

“La gent del Sud tenim una visió d’Occident idealitzada”

Abdoulaye Fall

Nascut al Senegal, on va estudiar filologia anglesa, l’Abdoulaye va arribar a Catalunya el 1999. Implicat amb la seva ciutat, va ser l’encarregat de fer el pregó de Molins de Rei del 2003. Actualment, s’està formant en Gestió de la Immigració.

Quins estudis i quina feina tenies al teu país d’origen?

Al Senegal vaig estudiar filologia anglesa i treballava a temps parcial com a professor de francès. Després de llicenciar-me no em vaig estar gaire temps al meu país i el 1999, amb 28 anys, vaig venir cap a Catalunya.

S’han complert les expectatives posades en el teu projecte migratori?

La idea que em va portar a venir a Catalunya és la de sempre: buscar una millor qualitat de vida i tenir les oportunitats que al meu país se’m negaven. En part, les expectatives es van complir, però va ser més difícil del que em pensava en un primer moment. El que m’he trobat no s’adequa al meu plantejament inicial, però vaig fer i n’estic content.

Quina feina tens aquí?

Aquí treballo de cambrer en un restaurant. Ja porto uns anys amb la mateixa feina, però sempre he estat buscant vies per tornar a pujar al tren dels estudis. Em vaig treure el màster de Traducció, Interpretació i Estudis Interculturals a la UAB gràcies a la beca de postgrau per a extracomunitaris que em va oferir la FAS i ara estic estudiant un segon màster, de Gestió de la Immigració.

Per què emigrar a Europa?

Els africans i la gent del sud tenim una idea d’Occident idealitzada, que no s’adequa totalment a la realitat. A través de la televisió rebem els canals europeus i ens impacta molt veure les infraestructures, la moda, els cotxes etc. Aquesta idea de riquesa generalitzada, a més, es reforça amb les remeses que envien els immigrants. És cert que cada cop hi ha més imatges de gent ofegada a l’estret de Gibraltar i que s’han dut a terme campanyes perquè es conegui la cara

fosca del viatge migratori, però coneixes persones que han tingut èxit i no et desanimas.

Quin és la funció de la família en aquest procés?

La família és la que empeny la persona a emigrar. L’immigrant al Senegal té un estatus elevat i això fa que hi hagi casos en què la gent ho ven tot, ho hipoteca tot per venir aquí. L’aposta és molt forta i no sempre resulta. La dificultat arriba quan s’intenta explicar a la família que la imatge d’Europa no és real i que no és gens fàcil tirar endavant. No pots tornar amb les mans buides, no saps com explicar-ho, i la gent prefereix quedar-se aquí i anar tirant, esperant temps millors.

Creus que les problemàtiques socials afecten més al col·lectiu extracomunitari?

Sí. El fet fonamental és que l’economia espanyola requereix els immigrants per un tipus de feines determinades, que són les que els espanyols no fan. Encara que com a immigrant vulguis agafar l’ascensor social i arribar a una feina més digna, hi ha tot un seguit d’impediments legals i socials, perquè s’espera una altra cosa de tu. Si tens una formació superior i vols treballar dins del teu camp, et trobes que el procés de convalidació és de dos a quatre anys i, mentrestant, has

«Hi ha casos en què la gent ho ven tot, ho hipoteca tot per venir aquí»

d’anar vivint. També hi ha el cas dels immigrants que no tenen papers i estan condemnats al mercat submergit.

El teu exemple és extrapolable a la resta de gent extracomunitària?

No del tot, perquè en aquests processos hi ha molts condicionants. Per exemple, no tota la gent immigrada té

L’Abdoulaye a la Biblioteca d’Humanitats de la UAB

estudis superiors que els permetin arribar allà on volen. A més, poden tenir més urgència per trobar feina perquè tenen imperatius familiars que han de complir i no poden dedicar temps a formar-se. La gent no marxa per viure una aventura, sinó per fer front a una realitat molt crua i intentar millorar la situació de la família que han deixat allà.

Què va suposar la beca per a estudiants extracomunitaris?

La possibilitat de tornar a estudiar i a encaminar-me cap allà on volia. Portava vuit anys treballant i mirant com canviar la meua vida professional i no va ser fins que vaig veure la convocatòria de la beca que se’m brindava, per fi, l’oportunitat. Pel que jo he vist, aquesta convocatòria és l’única dirigida exclusivament a extracomunitaris. Nosaltres, o bé no podem optar a beques o bé ens trobem competint en desigualtat amb els autòctons.

Què t’ha ofert accedir al màster?

Encara que segueixi treballant en el món de la restauració, ha estat una primera passa molt important per a

mi. Ara estic estudiant un màster més específic que espero que em permeti treballar de la meua vocació.

«Cal fomentar l’empoderament de l’immigrant i la seva formació»

El català va suposar algun problema?

No, al contrari. El català et permet comunicar-te millor amb els autòctons i demostrar-los que et vols integrar i formar part activa d’aquesta societat. És una eina més d’integració. Tenir el nivell C em facilita treballar de mediador.

Quin voldries que fos el teu futur professional?

Vull quedar-me i treballar aquí. Tinc molt clar que vull treballar en temes d’immigració. Nosaltres som els principals protagonistes de les polítiques d’immigració però en canvi no tenim prou veu. No dubto de la bona fe dels dissenyadors de certes polítiques però nosaltres ho hem viscut i amb la nostra experiència podem aportar un valor afegit que ells potser no capten. És important que ens escoltin.

Quins canvis aconsellaries en les polítiques d’immigració?

Cal fomentar l’empoderament de l’immigrant. Faig de voluntari en una associació que porta un projecte amb microcrèdits que funciona molt bé. Controlar la teua economia i fer petites passes endavant és una de les maneres de confiar més en les teves possibilitats i de sentir que ets tu qui controla la teua vida. També és bàsic que l’immigrant es formi, però hi hauria d’haver alhora un canvi normatiu que facilités l’entrada a a nivells superiors d’educació i a altres sectors del mercat laboral.

BEQUES PER A ESTUDIANTS EXTRACOMUNITARIS

La FAS gestiona el Programa Immigració i Universitat, que té per objectiu contribuir a la promoció social de les poblacions immigrades residents a Catalunya.

La població immigrada de Catalunya treballa en àmbits per als quals està sobreformada i que res tenen a veure amb els seus estudis. Fins i tot, treballen en posicions inferiors malgrat que tinguin experiència professional assolida abans d’iniciar el projecte migratori.

Un dels camins per arribar a aquesta projecció social és a través de la formació continuada i de la possibili-

tat d’accedir a estudis de postgrau i màster. Així, mentre la persona llicenciada espera que convalidin el títol obtingut al seu país d’origen, pot anar-se especialitzant.

Per tal de facilitar l’accés a la formació, es va obrir la convocatòria d’ajuts econòmics per a formació de postgrau, adreçada exclusivament a aquesta població. Des dels seus inicis (curs 2006-2007), s’ha vist que una part de la població estrangera que es beneficia de la beca del programa millora la seva situació professional i acaba treballant en el camp en què s’ha format.